

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 2. Secunda conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

natur subiectum, qua de re alio loco disputandum est.

- 19 Potest etiam ex eo probari corpus creare non posse, quoniam corpora non attingunt substantiæ productionem sine accidentibus sed potius cum illis, & mediis accidentibus, prius productis: non possunt autem produci accidentia nisi in subiecto: ergo corpora nihil possunt efficere nisi in subiectum, sed quod sit in subiectum sit ex subiecto: ergo corpora nihil possunt efficere nisi ex subiecto, & dependent ab illo: sed facere ex subiecto, & dependent ab illo est educere, & minime creare, quia creare est facere sine dependentia à subiecto & sine subiecto, & ideo dicitur in definitione creationis, quod sit productio ex nullo præsupposito subiecto: si ergo deus creat tum animam rationalem tum materiā primam: ergo deus absolute est spiritualis, & non materialis. Minor prima est certa, quia cum ab aliquo debeat produci ex nihilo materia, & anima rationalis, quod habeat virtutem infinitam, ut supra probavi, necessario & evidenter sequitur solum Deum posse creare materiam, & animam rationalem, quia solus Deus habet infinitam potentiam ex eo quod solus sit infinitus per essentiam: ergo Deus creat, &c.

- 20 Vergetur amplius, quia Deus creavit animam rationalem non mediante alia creatura, & etiam creavit totam materiam rerum sublunarium, v.g. totam materiam aeris diffusam à celo lunæ usque ad terram, & totam materiam terræ per totam profunditatem eius à periferia, seu prima superficie usque ad centrum, & hanc materiam non produxit mediante alia parte, maxime cum materia prima nullius sit actiuitatis: ergo omnes partes immediate creavit & creatas conservat, atque adeo necessario debet esse præsens secundum suam substantiam singulis partibus materiæ. Probatur hæc ultima illatio, (cetera namque non egent probatione) quoniam cum nihil agat in rem loco distantem, quin prius agat in propinquam, huius interuentu in rem distantem suam actionem transmittat, plane quæcumque causa efficiens si proxima & immediata est, suo effectui præsens, & ab eo minime distans esse debet; præcipue, quia deus ratione suæ infinitatis, & immensitatis debet esse per suam substantiam præsens omni enti, & omni parti cuiuscunque entis. Ex his igitur manifeste colligitur deum esse spirituales, & corporis expertem, alioquin duæ substantiæ corporeæ, atque adeo duo corpora ad prædicamentum quantitatis pertinentia, sese mutuo penetrarent in toto spacio, quod infra orbem lunæ continetur, quod nullus admittet. Adde quod nemo designare posset quodnam esset illud aliud corpus, quod cum corporibus quæ intra orbem lunæ continentur, penetratiue esse defenderent.

- 21 Tandem, quia omne corpus est tam imperfecte conditionis, & nature, & adeo limitatum in perfectione, ut apprehenso, & cognito Deo tanquam primo ente, & effectore rerum omnium, statim per se appareat incredibile quod habeat molem corporis.

- 22 Vergetur amplius, quia deus, qui omnia fecit, & à nullo factus est, fecit animam spirituales, & produxit illam ut causā principalis illius: ergo continet illam perfectionem spiritualitatis, quia nemo dat quod non habet: sed non solum continet eminenter, sed formaliter: ergo deus formaliter spiritualis est. Minor sic probatur, quia perfectio simpliciter simplex ex suo conceptu debet contineri formaliter, & non eminenter solum in deo, qui

est infinite perfectus formaliter, sed spiritualis est perfectio simpliciter simplex: ergo non solum eminenter, sed etiam formaliter continetur in deo, sicut intellectus, voluntas, sapientia, & reliquæ perfectiones simpliciter simplices. Unde formaliter debet continere spiritualitatem sine ulla imperfectione, & eminenter spiritualitatem creaturæ admixtam imperfectionibus, seu quæ illis admixta est.

Deinde, quia causa principalis aut est æquiuoca, aut vniuoca; ac proinde debet continere effectum, aut formaliter aut eminenter; extra hæc enim modos continendi non datur medium: sed deus per vos non est spiritualis, sed materialis: ergo respectu animæ rationalis non est causa vniuoca, sed æquiuoca, quia res materialis, & spiritualis non sunt eiusdem speciei, sed diuersæ, quod necessario petit causa æquiuoca: sed non potest esse causa æquiuoca, quia causa æquiuoca principalis non solum debet esse quomodocunque distincta essentialiter ab effectu, sed etiam debet iurare essentialiter in perfectione essentiali, & specifica: sed res materialis non potest excedere in perfectione rem spirituales: ergo si deus est entitas materialis, & corporea non potest excedere animam rationalem, quæ spiritualis est: ergo non potest esse causa æquiuoca illius: ergo non potest continere eminenter spiritualitatem animæ rationalis, si non continet formaliter illam. Patet consequentia, quia sola causa æquiuoca continet eminenter formalitatem effectus: ergo si neque est causa vniuoca, neque æquiuoca nullo modo erit causa.

Atqui deus est causa omnium rerum: ergo est causa animæ rationalis: ergo continet spiritualitatem illius formaliter quoad perfectionem illius eminenter, quoad imperfectionem spiritualitatis illius.

SECTIO II.

Secunda Conclusio ponitur.

Deus est omnipotens: est de fide, & luminis naturalis nota; & probatur sic, quia illud dicitur omnipotens, quod habet virtutem infinitam producendi simpliciter: sed deus habet infinitam virtutem producendi simpliciter: ergo deus est omnipotens. Maior sic probatur, quia illud quod habet omnipotentiam est omnipotens, ab omnipotentia enim omnipotens dicitur: sed id quod habet infinitam potentiam simpliciter habet omnipotentiam: ergo id quod habet potentiam infinitam simpliciter est omnipotens. Minor sic probatur, quia id quod habet infinitam potentiam simpliciter omnia potest facere, sicut id quod habet infinitam scientiam omnia scit, & omnia cognoscit, & id quod est infinite simplex omnem simpliciter habet: sed id quod omnia potest omnipotentiam habet, ab omnia enim posse per potentiam dicitur: ergo id quod infinitam potentiam habet, habet omnipotentiam; minor tam potentiam habet, habet omnipotentiam; à illa sic demonstratur à priori, & à posteriori; à priori quia id quod est infinitum simpliciter per essentiam, & in essentia simpliciter habet proprietates simpliciter infinitas, & ideo habet infinitam scientiam, infinitam voluntatem simpliciter, sed etiam habet potentiam producendi ut proprietatem: ergo habet infinitam potentiam simpliciter.

A post

26 A posteriori sic demonstratur, quia id quod potest creare petit infinitam potentiam simpliciter: sed Deus potest creare, & de facto creat: ergo habet infinitam potentiam simpliciter. Maior supra late probata manet, & nunc sic demonstratur, quia potentia creandi extenditur ad omne creabile; ac proinde ad infinita creabilia (infinita enim creabilia ex se includuntur sub omni creabili,) sed potentia, quae extenditur ad infinita creabilia est infinita simpliciter: ergo potentia ad creandum est infinita simpliciter. Maior sic probatur, quia potentia ad creandum non petit ex parte obiecti neque expectat ex parte illius nisi non repugnantiam, ut effectus sit aut fiat, quia id quod creat, solum facit rem totaliter ex possibili actuali, id est, solum petit ut praesupponat res, quae creatur possibilitatem, quia id quod creatur ex nullo praesupposito subiecto fit, unde cum solum praesupponatur possibilitas rei poterit creari, & ideo dicitur, id quod creatur fieri ex nihilo, sed possibilitas est non repugnantia ad existentiam: ergo potentia creandi extenditur ad non repugnans existentem: sed omne creabile seu possibile est non repugnans existere aequaliter sine ulla differentia, quia inter possibilia non datur unum magis aut minus possibile, quia possibilitas non suscipit magis & minus, quia in indivisibili consistit ut ex terminis patet, ac proinde non datur magis & minus non repugnans existere: ergo potentia creandi, quae extenditur ad possibilia, & non repugnantia debet extendi ad omnia possibilia, & non repugnantia aequaliter, & uniformiter, quia sicut ex parte illarum non datur inaequalitas, ita etiam ex parte potentiae, quae extenditur ad illa non debet dari inaequalitas, ita ut extendatur ad unum, & non ad aliud.

27 Deinde, quia virtus infinita, quae produxit omnia quae continentur in mundo in eis creavit gradus rerum, & in singulis varias species ad quarum productionem non indiguit vel aliqua materia, quae actioni eius supponeretur, vel aliqua alia adiuvante causa: sed sola sua potentia supponendo ut iam dixi ex parte effectuum solum, quod eis non repugnet esse: ergo signum est eadem potestate & facilitate potuisse deum facere omne id, quod non repugnauerit esse, atque adeo quidquid creabile, est sine fine & termino, quia nullam habet causam a qua possit limitari talis potentia creandi: ergo est infinita in esse potentia. Patet consequentia, quia ideo Deus in ratione entis est infinitum simpliciter, quia in ratione entis nullam habet causam, quae conducatur, vel adiuvet ad illud esse, ac proinde, quae possit limitare, finire, & terminum imponere tali esse, ut supra demonstravimus, sed etiam potentia creandi in ratione efficiendi non habet causam neque concausam adiuvantem & conducentem, hoc est quia esset talis potentia ad creandum, quia quatenus creat nullam causam habet: ergo talis potentia inesse potest, non habet a quo possit limitari, terminari, & finiri: ergo non est limitata, finita, & terminata: ergo est infinita illimitata, & interminata.

28 Quod autem nullam habeat causam, a qua possit limitari sic patet, quia omnis causa, quae potest coadiuvare potentiam creandi Dei, aut est causa materialis, & subiectum ex quo debeat produci & fieri res, quae per talem potentiam producit: sed potentia Dei, quae creat non indiget subiecto, quia ex nullo praesupposito subiecto producit, alias non crearet, sed educeret: ergo non habet causam materialem, neque formalem, quia quando creat animam rationalem, quae est

forma, nullo modo requiritur alia forma, alias daretur processus in infinitum, & deinde quia anima rationalis, sicut non dependet ab alia anima in esse, ita non dependet in fieri.

Deinde non habet causam efficientem, quia vel illa causa distincta a Deo esset causa creata vel increata; non increata, quia praeter Deum nullum ens est increatum; neque creata, quia ante primam creatam non datur aliqua quae possit coadiuvare Deum creantem illam, & praecipue quia sicut illam creavit Deus sine adiuvamine ipsius, ita potest reliqua creare Deus sine illa: ergo omnipotentia Dei nullam habet causam coadiuvantem, a qua possit limitari ad unum creabile.

Vergetur, quia ut optime docet D. Thomas, quando deus creat, non creat aliquid solum: sed totum ens, quod est in creato: ergo attingit ens secundum se, & in tota sua latitudine sub ratione communi entis creabilis: sed ens creabile in tota sua latitudine includit omne ens creabile: ergo omne creabile est obiectum potentiae creandi: ergo potentia creandi, quia talis est, extenditur ad omne creabile: explicatur, quia in his entibus, quae deus creavit, per se primo producit ipsum ens participatum, in quantum tale ens, quia neque in se, neque in alio praesupponit talem rationem entis: ergo signum est hoc esse obiectum adequatum illius potentiae, & consequenter illam virtutem extendi ad omne illud, quod potest participare productivae rationem entis; hoc autem est omne creabile: ergo potentia creandi extenditur ad omne possibile: ergo est omnipotentia, praecipue, quia quidquid deus creet, nunquam faciet effectum adequatum suae virtuti, neque aequalem suae perfectioni: & aliunde semper eius virtus manet, & aequae integra, ac perfecta: ergo quocumque effectu facto potest aliud ens creare quod magis, & magis participet perfectionem ipsius Dei sine fine, & limite: ergo potest quodcumque ens, & omne ens creabile, & possibile efficere: ergo est omnipotentia & Deus ratione illius est omnipotens.

SECTIO III.

Conclusio ponitur.

Deus est immensus, hoc est, est in omnibus locis, & ubique. [Hae conclusio est de fide, & probatur ex Scriptura, *Isaia* enim 66. dicitur: [caelum sedes mea, & terra autem scabellum pedum meorum.] Supra quae verba sic ait Hieronymus: [hoc inquit ut Iudaeorum convincat errorem; qui putant invisibilem, & incorporealem & incomprehensibilem Deum Templo Ierusalem posse concludi] *Ieremia* 23. [caelum, & terram ego impleo] *Sapientia* 1. [Spiritus Domini replevit orbem terrarum.] *Isaia* 6. [Plena est omnis terra gloria eius;] elarius autem *Psalms* 138. ibi, [quod ibo a Spiritu tuo; & quod a facie tua fugiam: si ascendero in caelum tu illic es: si descendero in infernum, ades: si sumptero pennas meas diluculo; & habitavero in extremis maris; etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua, &c.] Quam veritatem aperte docent Sancti Patres passim, ut Cyprianus *lib. de vanis Idolor.* [Dei (inquit) templum totus est mundus]. & infra: [Deus est, totus ubique diffusus]. Hilarius *libro primo, de Trinit.* [nullus (inquit) sine Deo locus est]. Ambrosius, *libro primo*

C c primus